

CIRKULÄR NR 2/2002

Ersättning för lyte och men vid omskärelse

I ett ärende om kränkning samt lyte och men har nämnden tagit ställning till ett fall där en treårig pojke under tvång blivit omskuren

Föräldrarna till NN, en pojke född 1996, var separerade och hade gemensam vårdnad om honom. När pappan hade umgänge med pojken lät han omskära honom i sitt hem, mot mammans vilja. Omskärelsen, som ägde rum på köksbordet, var total och hela förhuden avlägsnades. Under ingreppet, som utfördes av läkare, var pojken fasthållen och det utfördes utan narkos. Efter omskärelsen har pojken haft mardrömmar om doktorer och knivar i sex-sju månader. Han vill inte heller visa sig naken utan går hellre i shorts. Läkaren som utförde operationen fick en varning av Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd. Pappan dömdes av tingsrätten för anstiftan till misshandel.

I ett yttrande den 4 september 2002, gör nämnden följande bedömning: NN har utsatts för misshandel och bör vara berättigad till ersättning för kränkning. Ingreppet har inte haft några sådana förnedrade och skändliga inslag som förknippas med sexualbrott. Däremot har det riktats mot ett litet barn som inte kunnat värja sin personliga integritet. Pappans agerande har också inneburit ett missbruk av det förtroendeförhållande som finns mellan föräldrar och barn.

Det synes inte finnas något tidigare offentliggjort avgörande rörande ersättningens storlek vid ett fall av detta särpräglade slag. Bolaget har föreslagit 40 000 kr. Nämnden noterar att Brottoffermyndigheten har bestämt ersättningen i fråga om våld mot barn till belopp på den nivån när barnet under lång tid har utsatts för upprepad, närmast systematisk misshandel, som har bedömts som grov. NN bör erhålla ersättning för kränkning med ett belopp som skäligen kan bestämmas till 25 000 kr.

Nämnden anförde följande om ersättning för lyte och men:

NN har blivit utsatt för en total omskärelse. Han syddes med åtta stygn, som fortfarande är synliga. I Sverige är det ovanligt att vara omskuren om man inte omfattar judisk eller muslimsk tro, vilket NN inte gör. Den utseende-

mässiga förändring som omskärelsen medför skulle i vissa kulturer eller länder inte anses som avvikande, men så är inte fallet i Sverige. Att vara omskuren kan väcka viss uppmärksamhet, som kan vara obehaglig. Av utredningen framgår också att NN känner obehag av andras reaktioner. En omständighet som också kan vägas in i bedömningen är att den som omskurits, på felaktiga grunder, kan komma att anses tillhöra en viss trosuppfattning.

Mot bakgrund av det anförda finner nämnden att NN bör erhålla ersättning för lyte med ett belopp som - i enlighet med bolagets förslag - bör bestämmas till 20 000 kr.

2002-11-19